

بررسی تاثیر اجتناب از مالیات شرکتی بر ارزش مازاد وجه نقد با نقش تعدیلی شفاف سازی مالی

کیانا سادات محمدی^a جواد طوفانی چهارده^b

^a دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس، ایران (نویسنده مسئول)

^b دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس، ایران

چکیده: شفافیت اطلاعات مالی یکی از مهمترین دغدغه‌های سرمایه‌گذاران در بازارهای مالی و یکی از مهمترین عوامل موثر برای سرمایه‌گذاری جهت تحصیل سهام شرکت‌هاست. سرمایه‌گذاران جهت خرید سهام یک شرکت همواره به دنبال اطلاعاتی شفاف هستند. در حالی که اجتناب از مالیات شرکت‌ها و نگهداری وجه نقد شرکتی هر دو توجه زیادی را در ادبیات دانشگاهی به خود جلب کرده‌اند، نحوه تأثیر اجتناب از مالیات شرکت‌ها بر نگهداری وجه نقد به طور محدود مورد مطالعه قرار گرفته است. به دلیل دخالت شرکت‌ها در اجتناب از مالیات تهاجمی، اگر مقامات مالیاتی ساختارهای مالیاتی آنها را نپذیرند، ممکن است هزینه‌های اضافی را متحمل شوند. از این هدف این تحقیق بررسی این موضوع است که آیا اجتناب از مالیات شرکتی بر ارزش مازاد وجه نقد با نقش تعدیلی شفافیت اطلاعاتی تأثیر دارد؟ که با استفاده از ۱۲۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ و همچنین با استفاده از رگرسیون خطی چند متغیره انجام پذیرفت. که نتایج آزمون فرضیه اول نشان داد اجتناب مالیاتی و ارزش مازاد وجه نقد رابطه معنادار و معکوسی دارند. همچنین با توجه به نتایج آزمون فرضیه دوم تحقیق مشاهده گردید که شفافیت اطلاعاتی بر رابطه بین اجتناب از مالیات شرکتی و ارزش مازاد وجه نقد رابطه معنادار و معکوسی دارد.

کلمات کلیدی: اجتناب مالیاتی، ارزش مازاد وجه نقد، شفاف سازی مالی.

۱. مقدمه

طی دهه گذشته، افزایش چشمگیر اجتناب مالیاتی شرکت‌ها بودجه عمومی را در بسیاری از کشورها کاهش داده است. در سطح بین‌المللی، میزان مالیات از دست رفته به دلیل اجتناب مالیاتی در هر سال بین ۵۰۰ تا ۶۵۰ میلیارد دلار آمریکا تخمین زده شده است که یک سوم آن در کشورهای کم درآمد و با درآمد متوسط پایین اتفاق می‌افتد. این شیوه‌های مالیاتی تأثیری نامتعادل بر درآمد دولت دارند. دیرنگ و همکاران^۱ (۲۰۱۷) نشان داد که در ۲۵ سال گذشته کاهش منظمی در پرداخت های مالیاتی وجود داشته است و شرکت‌ها به شدت در فعالیتهای اجتناب از مالیات شرکت‌ها مشارکت دارند. به طور مشابه، تامسن و واترین^۲ (۲۰۱۸) دریافتند که بیش از نیمی از شرکت‌های آمریکایی بین سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۶ نرخ‌های مالیاتی در محدوده ۳۰ تا ۴۰ درصد داشتند. به دنبال ادبیات قبلی، ما اجتناب از مالیات شرکت‌ها را به عنوان کلیه فعالیت‌هایی تعریف می‌کنیم که مالیات را نسبت به درآمد قبل از مالیات کاهش می‌دهد، از فعالیتهای کاهش مالیات که مطابق با قوانین مالیاتی هستند تا استراتژی‌های تهاجمی که در یک منطقه خاکستری قرار می‌گیرند (دیرنگ و همکاران، ۲۰۰۸). تفاوت قابل توجهی در بین شرکت‌ها در مورد مقدار وجه نقد نگهداری شده وجود دارد. دیتمار و ماهر ت اسمیت^۳ (۲۰۰۷) پیشنهاد کردند که شرکت‌ها در حال انباشت پول نقد بیشتر و بیشتری هستند و ارزش مبالغ نقد در حال تبدیل شدن به بخش مهمی از کل دارایی‌های آنها است. این امر باعث شده است که دانشگاهیان بر این موضوع تمرکز کنند که چرا برخی از شرکت‌ها نسبت به سایرین وجه نقد بیشتری در ترازنامه خود نگه می‌دارند (آروری و پیژورلت^۴، ۲۰۱۷؛ دیتمار و ماهر ت اسمیت، ۲۰۰۷؛ فرا اسارد و سالوا^۵، ۲۰۱۰).

¹ Dyreng et al

² Thomsen and Watrin

³ Dittmar and Mahrt-Smith

⁴ Arouri and Pijourlet

⁵ Fresard and Salva